

---

# Samfunds- og adfærdsøkonomiske vinkler på sygefravær

Michael Rosholm  
Institut for Økonomi, Aarhus Universitet



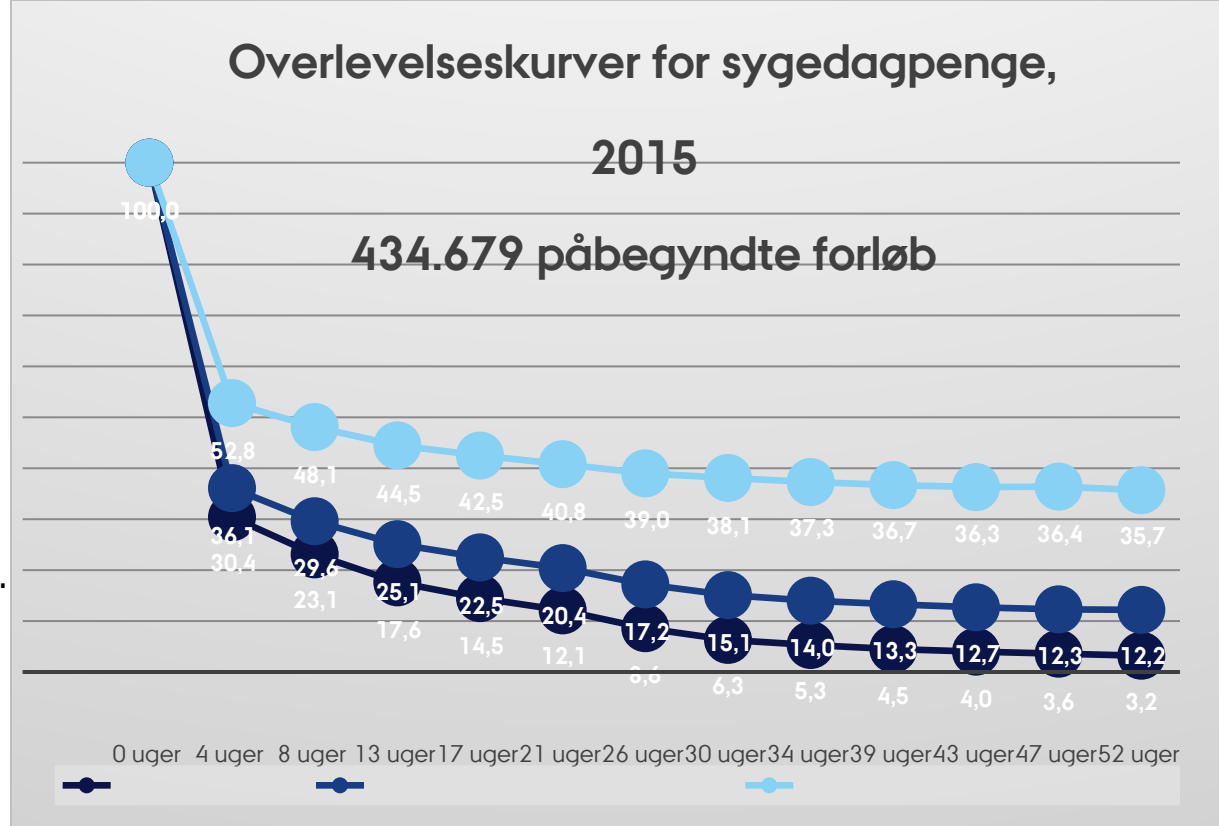
INSTITUT FOR ØKONOMI  
SCHOOL OF BUSINESS AND SOCIAL SCIENCES  
AARHUS UNIVERSITET

MICHAEL ROSHOLM  
PROFESSOR

---

25. MARTS 2017

- I godt 1/3 af forløbene var borgeren ikke tilbage i beskæftigelse et år efter påbegyndelse
- Den offentlige forsørgelsesudgift alene til sygedagpenge er ca. 12 mia. kr. pr år
- Hertil kommer virksomhedernes direkte udgifter og produktionstab



Kilde: [www.jobindsats.dk](http://www.jobindsats.dk)

# SAMFUNDSØKONOMISKE OMKOSTNINGER

- 2015: 69.633 fuldtidspersoner på sygedp.
- Beskæftigelsen var ca. 2.76 mio.
- Dansk og international forskning viser, at perioder med sygefravær fører til
  - øget afhængighed af offentlige ydelser
  - lavere beskæftigelse og lønninger
- Den aktive indsats i forhold til sygedagpengeforløb er intensiveret kraftigt i løbet af 2000'erne
  - ... men hjælper det?



---

# Lad os starte med et eksperiment

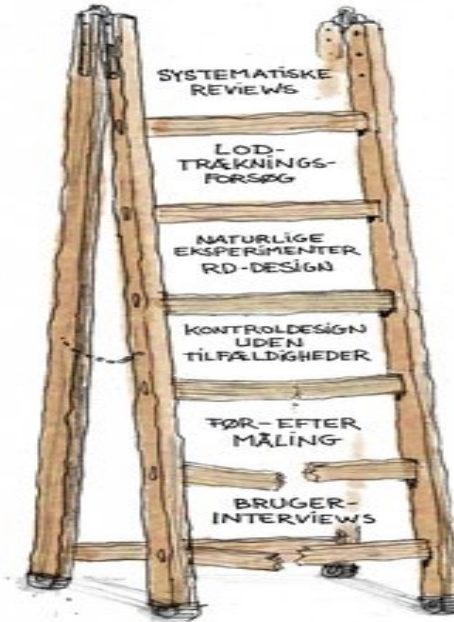
## **AKTIVE – HURTIGERE TILBAGE: 2009**

Boll, Hertz, Svarer & Rosholm (2010), Evaluering – aktive hurtigere tilbage

Rehwald, Rosholm & Rouland (2016), Does Activating Sick-Listed Workers Work? Evidence from a Randomized Experiment

# AKTIVE – HURTIGERE TILBAGE – 2009

- Mere proaktiv indsats i 16 jobcentre
- Lodtrækning: 5600 nysygemeldte borgere randomiseret til deltager- og kontrolgruppe



# AKTIVE – HURTIGERE TILBAGE – 2009

---

## INDSATSEN:

- Påbegyndtes senest uge 8 i sygdomsperioden og varede 18 uger
- Samtaler med sagsbehandler hver uge
- Intensive og tidlige obligatoriske indsatser:
  - delvis raskmelding
  - traditionel aktivering og/eller
  - forebyggende tilbud

# AKTIVE – HURTIGERE TILBAGE – 2009

---

## EFFEKTERNE:

- Signifikant reduceret ordinær beskæftigelse
- Signifikant forøget overgang til førtidspension
- **Delvise raskmeldinger** havde signifikant positive effekter
- **Traditionel aktivering** og **forebyggende indsatser** havde signifikant negative effekter på beskæftigelsen

# INTERNATIONAL (NORSK) FORSKNING

---

## Markusen (2009):

- En ændring af defaults fra fortsat sygemelding til delvis raskmelding => fald (18,8%) i sygdomsperiodernes varighed i Norge (se også Markusen, Mykletun & Røed, 2012; Høgelund, Holm & Mcintosh, 2010)

## Markusen, Røed & Schreiner (2015):

- Obligatorisk dialogmøde mellem **den sygemeldte**, **en sagsbehandler**, **arbejdsgiveren** og **en praktiserende læge** kan bidrage til at nudge den syge hurtigere tilbage i beskæftigelse



# OPSUMMERING

---

- Delvise raskmeldinger virker – i DK og i Norge
- Dialogmøder, hvor alle interessenter inddrages, virker

...men hvad er de aktive ingredienser og mekanismen?

# AKTIVE INGREDIENSER

---

Virksomheden er inddraget

- aktive indsatser bør foregå så tæt på arbejdsmarkedet som muligt (se fx Christensen & Nordentoft (2011), *Review om effekter af beskæftigelsesindsatser til personer med svær psykisk sygdom*)



# AKTIVE INGREDIENSER

---

## Virksomheden er inddraget

- aktive indsatser bør foregå så tæt på arbejdsmarkedet som muligt (se fx Christensen & Nordentoft (2011), *Review om effekter af beskæftigelsesindsatser til personer med svær psykisk sygdom*)
- Sagsbehandlerens (og borgerens) tro på at det kan lade sig gøre er vigtig, og den kan måske ændres af andres – især virksomhedens – input
  - Rosenthal eller Pygmalion effekten

# PERSPEKTIVER

---

- Dialog:
  - Bevar kontakten til arbejdspladsen
  - Præmisserne for tilbagevenden skal være klare
- Vigtigt med fleksibilitet ifm. tilbagevenden til arbejdet:  
delvis raskmelding duer
  - Adresser problemstillinger som de opstår derude



**INSTITUT FOR ØKONOMI**  
SCHOOL OF BUSINESS AND SOCIAL SCIENCES  
AARHUS UNIVERSITET